

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA HLUBOŠ

Vzdělávací program pro mimoškolní vzdělávání při Základní škole a Mateřské škole Hluboš

Účinnost od 01. 09. 2016

V Hluboši srpen 2016 (schváleno pedagogickou radou dne 30.8.2016)

Zajištění bezpečnosti

Žáci jsou seznámeni s řádem školy, školní družiny, tělocvičny, jídelny. Řády jsou vyvěšeny v příslušných prostorách. Dozor vykonává vždy pedagogický pracovník. Vychovatelka volí vhodnou činnost přiměřenou věku žáků. Vychovatelka předchází úrazům, na začátku školního roku žáky poučí o bezpečném chování a během školního roku pedagogickým působením neustále vede k dodržování bezpečnosti.

Mimo prostor budovy školy vychovatelka zodpovídá za 25 žáků. Pokud se počet žáků navýší nad 25, je pověřena doprovodem další osoba. Žáci jsou seznamováni s bezpečností silničního provozu.

Ve školní družině a v tělocvičně je umístěna a pravidelně doplňována lékárnička s prostředky první pomoci, na vycházky nosí vychovatelka přenosnou lékárničku. Žáci se v rámci vyučování i činností ve školní družině učí poskytnout první pomoc sobě i ostatním.

Personální podmínky

Pedagogické působení zajišťuje jedna plně kvalifikovaná vychovatelka. Své odborné znalosti si i nadále bude prohlubovat účastí na akreditovaných kurzech i samostudiem. Vychovatelka věnuje zvláštní pozornost rozdílným schopnostem a zájmům žáků a nabízí účast na volnočasových aktivitách v rámci jejich možností, talentovaným žákům nabízí další doplňkové aktivity v oblastech jejich zájmů.

Podmínky přijímání uchazečů a podmínky průběhu a ukončení vzdělávání

- Přijímání účastníků činnosti je obecně platnými předpisy ohraničeno jen věkem či návazností na školní docházku: činnost ŠD je určena pro žáky 1. stupně základní školy
- žák je do ŠD přijímáno na základě písemné přihlášky – zápisního lístku.
- do ŠD je žák přihlašován vždy jen na jeden školní rok
- doklad o ukončení školního roku ve školní družině se nevydává.

Konkrétní cíle vzdělávání

- umožnit zájmové vzdělávání formou odpočinkových a relaxačních činností, hrou, výchovou, učením, skupinovou i individuální činností
- podporovat budování dobrých mezilidských vztahů
- podněcovat schopnost spolupracovat a respektovat názory ostatních
- vytvářet příjemné prostředí, estetické vnímání
- rozvíjet schopnost samostatného rozhodování, hodnocení a sebehodnocení
- všestranně podporovat individuální rozvoj každého jedince s ohledem na jeho schopnosti
- vytvářet kladný vztah k přírodě
- pěstovat a rozvíjet pohybové dovednosti, uplatňovat je při odpočinku a relaxaci

Obsahy a formy činnosti ve školní družině

Obsah činnosti školní družiny navazuje na Školní vzdělávací program a vychází z něj. Základním prostředkem činnosti ve školní družině je hra založená na kladném prožitku všech účastníků, obohacující jejich sebepoznání, rozšiřující dovednosti, navozující kladné emoce.

Činnost je plánována na základě požadavků pedagogiky volného času, k nimž patří:

- dobrovolnost
- zajímavost
- aktivita
- citlivost a citovost
- prostor k seberealizaci
- rozvíjení klíčových kompetencí
- využití průřezových témat

Klíčové kompetence

1. sociální a personální kompetence: žák se učí plánovat, organizovat, řídit a hodnotit svou činnost, uvědomuje si, že odpovídá za svá rozhodnutí a nese za ně důsledky, projevuje citlivost, ohleduplnost, podílí se na vytváření příjemné atmosféry, spolupracuje ve skupině, dokáže se prosadit i podřídit, respektuje pravidla, snaží se dosáhnout pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.
2. komunikativní kompetence: žák vyjadřuje své myšlenky vhodně formulovanými výpověďmi, umí vyjádřit svůj názor, účinně se zapojuje do diskuze, naslouchá ostatním, využívá informační a komunikační prostředky.
3. Občanské kompetence: žák si uvědomuje svá práva i práva ostatních, chová se zodpovědně, dbá na své zdraví i na zdraví ostatních, respektuje sociální a kulturní prostředí, hodnoty národa, etnika, sociální a profesní skupiny, váží si tradice a kulturního dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, podílí se na rozvoji kvalitního životního prostředí.
4. pracovní kompetence: snaží se zvládnout manuální činnosti a dovednosti, pracuje s různými materiály, dodržuje zásady bezpečnosti při práci s nářadím a náčiním, dodržuje zásady hygieny osobní i hygieny prostředí
5. kompetence k řešení problémů: žák si všímá problémů, snaží se je pochopit, najít nesrovnalosti a jejich příčiny, hledá různé způsoby řešení, rozlišuje správná a nesprávná řešení, přichází s novými způsoby řešení, snaží se svá rozhodnutí obhájit a uvědomuje si svou zodpovědnost za ně, dokončuje započaté činnosti, překonává obtíže.
6. Kompetence k učení: učí se spontánně i vědomě, umí kriticky zhodnotit svou práci, klade otázky, vyhledává odpovědi, všímá si souvislostí, získává informace z různých zdrojů, získané poznatky dává do souvislostí a uplatňuje je v praktických situacích.
7. Kompetence k trávení volného času: žák umí trávit volný čas, vybírá si zájmové činnosti podle svých dispozic, rozvíjí své zájmy, tráví volný čas smysluplně a aktivně, dokáže odmítnout nevhodné a nebezpečné aktivity.

Průřezová témata základního vzdělávání

Osobnostní a sociální výchova

- Pomáhá utvářet pozitivní postoje k sobě samému a k druhým
- Vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci
- Vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů
- Přispívá k uvědomování mravních rozměrů různých způsobů lidského chování
- Napomáhá primární prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování

Výchova demokratického občana

- Vede k otevřenému, aktivnímu postoji v životě
- Vychovává k úctě k zákonu
- Rozvíjí disciplinovanost a sebekritiku
- Učí sebeúctě a sebedůvěře, samostatnosti a angažovanosti
- Přispívá k utváření hodnot, jako je spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance a odpovědnost
- Motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším
- Vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností
- Vede k asertivnímu jednání a ke schopnosti kompromisu

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Kultivuje postoje k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života
- Utváří pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti
- Podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám
- Upevňuje osvojování vzorců chování evropského občana a smysl pro zodpovědnost

Multikulturní výchova

- Napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou, reflektovat vlastní sociokulturní zázemí
- Učí žáky vnímat odlišnost jako příležitost k obohacení, nikoli jako zdroj konfliktu
- Pomáhá uvědomovat si neslučitelnost rasové (náboženské či jiné) intolerance s principy života v demokratické společnosti
- Vede k angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu
- Učí vnímat sebe sama jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám

Environmentální výchova

- Přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty
- Vede k odpovědnosti ve vztahu k biosféře, ochraně přírody a přírodních zdrojů
- Vede k pochopení významu a nezbytnosti udržitelného rozvoje jako pozitivní perspektivy dalšího vývoje lidské společnosti
- Podněcuje aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí
- Přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí
- Vede k angažovanosti k řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí

- Vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví

Mediální výchova

- Rozvíjí citlivost vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálních sdělení
- Vede k uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění
- Rozvíjí citlivost vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci

Formy činnosti ve školní družině

Pravidelná výchovná, vzdělávací a zájmová činnost

Zahrnuje pravidelnou činnost přihlášených účastníků podle programu ŠVP ŠD, každodenní činnost v oddělení ŠD a zájmových útvarech při školní družině.

Příležitostná výchovná, vzdělávací, zájmová a tematická rekreační činnost v prostorách školní družiny i mimo ně.

Mimořádné akce – návštěvy divadelních a filmových představení, besedy, exkurze, sportovní akce, projektové dny, spolupráci na akcích pořádaných školou a obcí – besídky, výstavy, veřejná vystoupení, jarmarky a s nimi související přípravné práce.

Individuální práce

Vytváření podmínek pro rozvoj nadání dětí, práce s talentovanými jedinci, konzultace, řešení tematických úkolů, organizace soutěží.

Nabídka spontánních činností

Spontánní aktivita je praktikována za dozoru vychovatelky tak, aby se žák mohl samostatně projevit a rozhodnout o své činnosti. Vychovatelka zde funguje pouze jako rádce a dozor. Tato činnost je provozována zejména v ranní družině a odpolední klidové činnosti či pobytu venku.

Časový plán

Vzdělávací program pro školní družinu při ZŠ a MŠ Hluboš je postaven na opakujícím se cyklu střídání ročních období a je sestaven na dobu pěti let.

Plán příležitostných akcí ve školní družině:

- Organizace sběrových akcí (sběr papíru, pomerančové kůry, hliníku, kaštanů apod.)
- Kurz hokejového bruslení, kurz krasobruslení
- Výtvarné dílny – přírodní materiály apod.
- Pečení a zdobení perníčků, výroba produktů pro vánoční jarmark
- Vánoční vystoupení
- Karneval, masopust
- Den matek
- Den dětí
- Akce spojené s činností obce (st. svátky, oslavy obce atp.)

Časový plán vzdělávacího programu

PODZIM

Tematické okruhy

Začátek školního roku, seznámení se školní družinou, pravidla slušného chování, podzim, sport

Podtémata

Seznámení s novými spolužáky, pomoc při orientaci ve škole

Vytváření pravidel pro školní družinu

Hygienická pravidla

Zásady slušného chování, stolování

Vzpomínáme na prázdniny

Bezpečnost při cestě do školy, na vycházku, při sportu

Podzimní příroda

Tvoření z přírodnin

Podzimní atletika, sport a hry

Přírodovědné vycházky, sběr přírodnin

Ekologická výchova

Cíle

Vytvoření bezpečného prostředí

Připomenutí zásad hygieny

Připomenutí zásad slušného chování

Zdůraznění bezpečnosti při pohybu mimo školu

Rozšiřování slovní zásoby

Pozorování přírody

Zvyšování zručnosti

Zlepšení fyzické kondice

Metody práce

Řízená činnost, komunitní kruh, diskuze, pozorování, pracovní a výtvarná činnost, pohybová aktivita

Pomůcky

Papír, přírodniny, výtvarné potřeby, sportovní potřeby, materiály BESIP

Kompetence

Kompetence sociální a interpersonální – žák vytváří pravidla soužití a snaží se jimi řídit, spolupracuje s ostatními

Kompetence komunikativní – žák se zapojuje do diskuze, vyjadřuje své názory, vnímá názory ostatních

Kompetence pracovní – žák se snaží pracovat pečlivě a čistě, započatou práci dokončí, uklidí si své pracovní místo

Kompetence k učení – žák se seznamuje s dopravními předpisy, při chůzi po chodníku i po silnici

použije získané vědomosti

Kompetence k trávení volného času – žák účelně využívá volný čas, zapojuje se aktivně do nabízených činností

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova – žák dodržuje hygienická pravidla, základní zásady slušnosti, ví, proč se tak má chovat

Výchova demokratického občana – žák si utváří hodnoty, chová se podle předem daných pravidel

Environmentální výchova – žák si buduje kladný vztah k přírodě

ZIMA

Tematické okruhy

Zima, Mikuláš, Vánoce, zdraví a první pomoc, četba pohádek a příběhů

Podtémata

Zimní příroda

Výtvarné práce se zimní tematikou

Zimní sporty

Bezpečnost při zimních sportech

Oslava Mikuláše

Příroda na Vánoce

Vánoční tradice u nás a ve světě

Vánoční přání a dárky

Zdravý životní styl, strava

První pomoc – důležitá telefonní čísla

Správné oblékání

Adventní čas, vánoční zvyky

Zimní hrátky, stavby ze sněhu

Cíle

Pozorování přírody

Rozvoj estetického cítění

Pečlivá ruční práce při výtvarných a pracovních činnostech

Seznámení s vánočními tradicemi

Bezpečné provozování zimních sportů

Seznámení se zásadami první pomoci

Dovednost ošetřit jednoduché poranění

Metody práce

Vysvětlování, komunikace, společné vyhledávání informací, názorné ukázky, praktické vyzkoušení, hry, soutěže, výtvarné a pracovní činnosti

Pomůcky

Výtvarné potřeby, přírodní materiál, encyklopedie, internet, pohádkové knihy, sportovní potřeby, obvazový materiál

Kompetence

Kompetence komunikativní - žák formuluje své myšlenky, dokáže předat získané informace, spojuje své informace s informacemi ostatních

Kompetence sociální a personální – žák dokáže zhodnotit svou práci, vyslechne hodnocení ostatních, dokáže přijmout kritiku

Kompetence pracovní – žák pracuje pečlivě, práci si naplánuje a dokončí, po práci si uklidí své pracovní místo

Kompetence k trávení volného času – žák dokáže využít volný čas účelně, zapojuje se aktivně do nabízených činností, správně posoudí důležitost pohybu

Kompetence k řešení problémů - žák dokáže posoudit situaci a zvolit vhodný postup

Kompetence k učení – žák přijímá nové informace a snaží se je prakticky použít

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova – žák si vytváří zdravý postoj k sobě a ostatním, ví, co mu prospívá a škodí

Výchova demokratického občana –žák poznává a respektuje tradice jiných národů

Environmentální výchova – k přírodě se chová citlivě, seznamuje se se zdravým životním stylem

JARO

Tematické okruhy

Jaro, jarní příroda, sport, literatura, Velikonoce, Den Země, čarodějnice, Den matek

Podtémata

Pozorování jarní přírody

Výtvarné zpracování jarní tematiky

Příprava na zápis do 1.třídy – výrobky, dárečky

Turistika

Míčové hry

Netradiční sporty

Četba pohádek a příběhů – druhy literatury

Velikonoční tradice

Velikonoční tvoření

Den Země – program o Zemi, nakládání s odpady, třídění odpadů

Čarodějnice –výroba loutky

Den matek – přání, dárek

Zdravá výživa

Zvířátka doma – naši mazlíčci

Cíle

Rozvoj estetického cítění

Rozvoj pozorovacích schopností

Schopnost naslouchat a vnímat

Seznámení s velikonočními tradicemi

Podpora zručnosti při práci
Získání informací o důležitosti ochrany přírody
Posílení zájmu o pravidelný pohyb

Metody práce

Vyhledávání informací, pozorování, hry, soutěže, práce se šablonami, volná tvorba, výtvarné a pracovní činnosti

Pomůcky

Encyklopedie, knihy, výtvarné potřeby, přírodní materiály, sportovní potřeby

Kompetence

Kompetence komunikativní – žák získává informace, formuluje myšlenky, používá získané informace při diskuzi, obhajuje své názory

Občanské kompetence – žák si uvědomuje důležitost ochrany životního prostředí, dokáže správně nakládat s odpady

Pracovní kompetence – žák pracuje s různými materiály, rozvíjí svou zručnost, dbá na zásady bezpečnosti a hygieny při práci

Kompetence k učení – žák se seznamuje s novými poznatky, vyhledává doplňující informace, poznatky dává do souvislosti

Kompetence k trávení volného času – žák si vybírá činnost podle svého zájmu a schopností, pracuje na svém rozvoji

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova – žák si uvědomuje důležitost spolupráce a vzájemné pomoci, dokáže se podřídit vůli většiny

Výchova demokratického občana – žák si utváří hodnoty, je schopen a ochoten pomáhat ostatním

Environmentální výchova – žák se aktivně podílí na ochraně přírody

Mediální výchova – žák si uvědomuje možnost svobodného vyjádření, dokáže správně formulovat své názory

LÉTO

Tematické okruhy

Léto, příroda v létě, sport a hry, tábornické dovednosti

Podtémata

Co nám léto nabízí

Pozorování přírody, vycházky do blízkého okolí (pole, louka, les)

Léto – čas sportování – vybíjená, atletika, hry

Tábornické dovednosti – orientace v přírodě, práce s mapou

Zvířata v zoo

Prázdniny – bezpečnost

Den dětí

Cíle

Vnímání krás přírody
Zvyšování fyzické kondice
Kladení důrazu na bezpečnost a hygienu při všech činnostech
Seznámení s orientací v přírodě – pomocí přírodnin, mapy
Příprava na prázdniny

Metody práce

Aktivní sportovní využití, soutěže, hry, komunikace, diskuze, výtvarné a pracovní činnosti, názorné ukázky, pozorování

Pomůcky

Sportovní náčiní, výtvarné potřeby, mapy, knihy, provázky

Kompetence

Kompetence komunikativní – žák se nebojí diskutovat, vyjadřuje své pocity, myšlenky formuluje srozumitelně

Kompetence sociální a personální – žák respektuje pravidla, v kolektivu se dokáže prosadit i podřídit, přebírá odpovědnost za svá rozhodnutí

Občanské kompetence – žák dbá na své zdraví, nepřeceňuje své síly

Kompetence k trávení volného času – žák využívá příznivého počasí k pohybu v přírodě, uvědomuje si přínos pohybu pro zdraví

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova – žák respektuje rozdíly mezi lidmi, odsuzuje posměch a ponižování slabších

Výchova demokratického občana – žák rozvíjí svou disciplinovanost, sebekritiku, snaží se rozvíjet své schopnosti

Environmentální výchova – žák projevuje zájem o životní prostředí, snaží se ho svým jednáním zlepšovat

Prostorové a materiální podmínky

Školní družina využívá samostatnou místnost v prvním patře školní budovy, je osvětlena zářivkami. Část místnosti určená pro hry dětí je kryta kobercem – zde jsou umístěny skříňky s hrami stavebnicemi, sportovním náčiním, na stěně jsou připevněny provazové průlezkové, žebříky a skluzavka.

Část určená pro ostatní aktivity je vybavena parketami. V této části je velký kulatý stůl se židlemi další stolky. Další materiál potřebný pro činnosti ŠD je uložen ve skříních v jazykové učebně a na chodbě. Místnost je vybavena tabulí. Družina využívá při své činnosti také tělocvičnu umístěnou v suterénu budovy a školní zahradu. Pro žáky je zajištěn pitný režim. Místnost školní družiny je příležitostně využívána k výuce praktických činností, výtvarné výchovy a hudební výchovy.

Hygienické podmínky

V místnosti školní družiny je umístěno umyvadlo s mýdlem a papírovými ubrousky. Ve stejném patře jsou umístěny dívčí a chlapecké toalety s umyvadly, mýdlem a ručníky. Žáci jsou průběžně vedeni k dodržování zásad hygieny.

Psychosociální podmínky

Vychovatelka vede k otevřenosti a partnerství v komunikaci, úctě, toleranci, uznání, empatii a pomoci druhému. Vychovatelka organizuje činnost vycházející ze zájmů účastníků. Vychovatelka respektuje individualitu dětí, hodnotí v souladu s jejich možnostmi. Vychovatelka se pedagogickým působením snaží zabránit socio-patologickým jevům. Vychovatelka preferuje společné plánování činnosti, vlastní podíl žáků na případném řízení a následném hodnocení. Vychovatelka včas informuje žáky a jejich zákonné zástupce o činnostech ve školní družině prostřednictvím nástěnky, notýsku, internetových stránek atp.

V Hluboší den 30.8.2016

Vypracovala: Mgr. Kristýna Slámová